

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 4.

Válságos helyzet Ausztriában.

Odaát, túl a Lajthán a komolyabb elemek kezdik unni a komédiát és kezdenek komolyabban gondolkodni. Megdöbbenéssel veszik észre, hogy másfél év óta nem dolgoztak semmit. A választók azért küldték őket a parlamentbe, hogy tehetségüket, tapasztalataikat és tanulmányaikat felhasználva iparkodjanak segíteni a nép bajain. Ők pedig e másfél év alatt nem tettek egyebet, mint veszekedtek, elnyűttek, lejáratottak két kormányt, botrányokat csináltak a parlamentben, s valóságos forradalmat okoztak Bécs, Prága és Grác utcaiban és mindennek a betetőzéseül teljesen munkaképtelenné tették a törvényhozás organumait.

A nép kenyeret kér tőlük s ők követ adnak a kezébe.

A bécsi parlament tanácskozásain még nem látszik meg ugyan, hogy tagjai komolyabban gondolkoznának, de a sajtóban és a klubokban néhány nap óta, mióta ismét megnyitották a Reichsrath ülései, más hurokat hallunk pengetni, mint azelőtt.

Már nemcsak a keresztény szocialisták, hanem a szociáldemokraták is elfordultak az obstructiótól. Mikor a legutóbbi gyűlésen a német liberálisok a gráci eseményeket hozták szóba és követelték, hogy ezen ügyben benyújtott sürgősségi indítványukat rögtön tárgyalják, — a szociáldemokrata képviselők ott hagyták a gyűléstermet. Másnap pedig

a párt hivatalos lapja hevesen kikelt az obstructió ellen és emiatt keserű szemrehányásokat tett a német liberálisoknak.

A többi pártok közlönyei is mind komolyabb és higgadtabb hangon tárgyalják a válságos helyzetet. Rámutatnak arra, hogy itt az ideje, hogy a parlament megkezdje a szociális reform-munkálatokat. A kormány megtette az első lépést, két nappal ezelőtt egész csomó üdvös szociális reformokra irányuló javaslatot nyújtott be a parlamentnek.

Figyelmeztetik a képviselőket, hogy a beterjesztett javaslatoknak feltétlenül életbe kell lépni, ha másként nem, hát a 14. §. alapján rendeleti uton. Ha így megy tovább, ez a §. lép az alkotmányos népképviselő helyébe. Egész komolyan állítják, hogy küszöbön az absolutizmus.

Még nem tudják biztosan, mit tervez a kormány. Azt sem tartják lehetetlennek, hogy rögtönösen feloszlatják a parlamentet, de nem azért, hogy új választásokat rendeljenek el.

A kormány pártjai rendkívül el vannak keseredve a kormány tehetetlensége miatt. A kath. néppárt, amely különben sem feltétlen támogatója a kormánynak, újabban ismét ingadozik, — ha kilép a többségből el kell napolni a parlament üléseit, mert vége a kormány többségének.

Ennél is nagyobb szenzáció az, hogy a mindig hű lengyelek is megunták a dolgot és nem kis meglepetést szándékoznak okozni a kormánynak. Arról van ugyanis szó, hogy ha a kormány nem tud segíteni a bajon, nem tudja munka-

képesé tenni a parlamentet, ők egyszerre haza pakolnak Galicziába.

A lengyel-klubnak egy tagja u. i. a következő érdekes nyilatkozatot tette:

„Miután előreláthatólag kevés a kilátás arra, hogy a parlament munkaképes legyen, míg mi azért jöttünk Bécsbe, hogy politikai, de főleg közgazdasági téren valamit elérjünk és teremtsünk, a lengyel-klub tagjainak egy része — a hová én is tartozom — *azon elhatározásra jutott, hogy a Reichsrath-ot otthagyja és így előidézi azt a válságot, amit a kormány minden áron elakart kerülni.* Mert az ilyesféle kitéréssel nem nyer semmit a közügy, csupán a helyzet lesz mind rosszabb és rosszabb. A választók így mind inkább radikálisabbak lesznek és végül a nyugodtan gondolkodó, mérsékelt politikusoknak sem marad más hátra, ha valamit elérni akarnak.“

Ez mindenestre radikális eszköz lenne, de alig vezethetne más eredményre, mint a parlamentarizmus teljes bukására.

Az osztrák kormány megtette első kötelességét, benyújtotta az üdvös közgazdasági reformjavaslatokat, melyeket minden párt örömmel üdvözöl. Ha ez sem teszi munkaképesé az osztrák parlamentet, akkor teljesen megért a végbukásra.

És akkor Magyarországnak is komolyan kell készülnie, hogy számoljon az új helyzettel.

A „TISZANTUL“ TARCZAJA.

A király nevében.

Írta: Kincs István.

Siró Benedeket 6 felsége a király nevében minap annyira megdühösítették, hogy vasvillát fogott. S ha akkoron a végrehajtó történetesen nem ered futásnak, akkor ma szent igaz, egy emberélettel kevesebb van a világon. Elkeseredett lélektől hiszen sok minden kitélik.

Mert hát Siró Benedek mértéken fölül elkeserítették.

Ott kezdem, hogy szegény ember volt, mint mi többiek valamennyien, kik csak egyszer aratunk egy esztendőben. A fiskálisok vétele persze egész esztendőn át érik s azok is emésztik meg széles e hazában, mint a fagy és jégeső a szegény ember tagján még megbagyott. Siró Benedek is sokat hordta nekik a termést. Kénytelen volt vele. Mert ha nem teszi, hát a rokonok úgy kinullázzák valamelyik oldalági nénémasszony után rámaradt jussából, hogy a feleségének kőszkenőt se vehet belőle.

Igy azonban a fiskálisok erősen horgásztak a jus után, bélyeg annyi kellett nekik, hogyha azokat Siró Benedek mind a háza falára ragasztja, hát akkora fehérség se maradna rajta mint a bal tenyeresem. Eredményezni meg azt eredményezte volt, hogy az igazsága ugyan megkerült, az örökséget azonban meg-

ütötte a guta. Pár száz forintot még a magáéból is rá kellett fizetni.

Igy jár tetszik tudni Magyarországon, ki valami pört megnyer. Ki elveszti, arról talán ne is szóljunk, annak ugyanis jobb, ha sebtiben kötelet vesz és a nyakára hurkolja.

Szóval no Siró Benedek megnyerte az örökösödési pert, de azon körben úgy kipusztult minden megtakarított bankójából, fillérből, hogy még a kovácsnál is hitelbe kellett patkóztatnia a két táltosát.

Igenis táltosát, mert olyan két pej lovat nem evett még semmiféle vármegye, mint Siró Benedek lovai. Formásak, szépek voltak, hogy pingálni se lehet különbeket, büszke a tartásuk, járásuk, mint a szarvasé, gyors a lábuk mint a gorrelláé, tüzes a vérük mint a forró nap-sugáré. Ha megindultak, a két orlyukjuk kitágult s azon mintha csupa tüzet fujtak volna folytonos prűszköléssel; ha meg fejüket a szügyükbe vágva csakugyan megeredtek, akkor etetés nélkül elnyargaltak volna egyhuzomban három nagyobb országon keresztül.

S ez a két ló volt Siró Benedeknek a fiatal feleségén kívül végtelen büszkesége. Ha valaki nagy summa pénzen kéri tőle, hát iszonyuan összevesz vele. Palásthy Norbertnek is csak az a szerencséje, hogy grófnak született, különben hiszen befűtött volna neki Benedek, mikor fél vállról azt kérdezte tőle:

— No te paraszt, hogy az a két ló?

Az elsőt sértésnek se vette, de a másodi-

kat . . . no igen! inkább a legerősebbik zápfogát huznák, hogysem az ő két kedvencét kérjék. Összeráncolta homlokát s hamarosan azt se tudta, mi módon torkolja le azt a vakmerő embert.

A gróf azt híven, hogy Siró Benedek a százasokon töri a fejét, könnyedén biztatta:

— Egy százassal inkább többet, mint kevesebbet, lelke. No mennyi lesz? hat, hét, nyolczszáz? Az első szóra kifizetem.

— Azokat hát nem fizeti ki! — tört ki a méltatlankodás a gazdából.

— Micsoda?! — pattant föl a gróf, ki a vidéken a legjobb lóismerő volt. A rossz nyelvek azt is tudták róla, hogy Angolországban való tartózkodása alatt többet forgolódott az istállóban, mint a szalonokban s abból a sok pénzből, mit a magyar urak ott rendezes elszoktak futtatni, abból valamelyest visszacsosztott az anglusoktól; így hát nem csuda, ha valamely lovat végig mért, hát mindjárt tudta, hányat ütött az óra. Siró Benedeknek is azért kínálta azt a nagy összeget. zt hitte, a paraszt nyomban hanyatt vágja magát annak hallatára; de hogy Benedek ur azt épenséggel nem méltóztatott megcselekedni, arra szinte dühösen fortyant föl — hát kilenczért sem adja?

— Hát a Dárius kincséért adnám-e? — volt a büszke felelet, közibék vágott s a táltosok röpielni kezdtek, hogy a fecskék elszégyelték magukat a telegrámdrótton való ültökben. A gróf ököre szoritotta a markát s dühében utána fenyegetet'.

A kolozsvári ev. ref. közgyűlés.

Tegnap véget ért az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése, melyet báró *Bánffy Dezső* és *Szász Domokos* kettős elnöklete alatt kezdték meg június 1-én.

A közgyűlés *Szász Domokos* előzetes vereségével indult meg. Folytatása és befejezése is vereséget hozott neki.

A közgyűlésre két ügy vetette előre árnyékát: egyik *Szász Gerő* kolozsvári esperes lemondása az egyházkerületi főesperességről és a konventi tagságról, ki is kijelenté, hogy az erdélyi ev. ref. egyházkerület mostani kormányzása, nevezetesen *Szász Domokos* kormányzása alatt semmi szín és feltétel alatt az egyházkerületben *semmilyen közhivatalt* elvállalni és érte felelősséget elviselni nem hajlandó. Ez a régóta huzódó ügy az esperes és superintendes között szintén tisztességi kérdés és a bürzeügyből folyik ki.

A másik *Szabó Samu* nyugdíjazott tanár ügye, kit Kolozsvár városa a kerületi közgyűlésre képviselőül választott meg, az igazgatótanács azonban e választást nem akarta elismerni.

Nem közönséges fogás volt az sem, hogy az egyházkerületi tagok közé belevették *Hege-düs Sándort* és *Deák Albertet* is, kik *Szász Domokos* vakbuzgó hívei, *Bartha Miklós* felszólalására azonban e »tévedés« helyreigazították a két új tagot törölték a tagok közül.

Főtárgy az első napon *Szász Domokos* püspök jelentése volt. E jelentésben épületes adatok egész tömegben foglaltak.

Bőven tárgyalja az értékpapír állományt, a Wertheim-szekrény ügyeit, a kamatokat és százalékokat, melyekbe egész szenvedélyvel merül bele. Megtudjuk, hogy »büszkeségének tartja, hogy a Fonciére-nek alelnöke lehet s ez uton is (?) egyházkerülete érdekeit szolgálhatja.«

A közgyűlés az előterjesztéseket vegyes érzelmekkel fogadta. Nem örült, midőn halotta, hogy a katolikus egyháznak sikerült egyetlen esztendő alatt a vegyes házasságok révén 476 párt elhódítani, — a mi nem esoda, mert az erdélyi római katolikus püspök hitbuzgó aszkéta, a református pedig bürziáner. Kétkedett

a kilátásba helyezett pénzügyi nyereségeken, mert számukban van még a híres »bürzei szél« ize, mely oly igen könnyen elviszi az állítólagos nyereségeket. Megdöbönt, midőn az egész erkölcsi élet zülleszt látta e jelentésből.

Némi megegyezés azonban jött létre és *Bartha Miklós* s a többi érzékenyszívű ellenzéki ember leplet borítottak a multakra.

Bartháék érzékenyülésüket azzal mentetik, hogy *Szász Domokos kötelező ígéretet tett arra, hogy hat hó múlva lemond* a püspökségről s ezért nem akarták most bántani.

A Pecze és Aduna szabályozása.

— Ujabb szakértői vélemény. —

A Pecze és Aduna szabályozásának kérdése annyiban előre haladt, hogy a kiküldött bizottság most már megállapodott arra nézve, hogy mi módon viszi keresztül a szabályozást.

A két főérdekelte a l. sz. püspökség és a l. sz. káptalan. A püspökséggel már megegyezett a város, még a másik érdekelttel, a káptalannal kell békés uton az ügyet elintézni s a város megkezdheti a vízmű építését.

A kölcsönös jóindulat mind két részen megvan s így kilátás van rá, hogy minden huzavona nélkül oldják meg a kérdést.

A szakértők a kérdést tanulmányozták s tegnap a bizottságnak előterjesztették véleményüket.

A bizottsági ülésen jelen voltak: Dr. *Bulyovszky József* polgármester mint elnök, *Komlóssy József*, *Dus László*, *Busch Dávid*, *Lovass Zsigmond*; a káptalan részéről *Radnay Farkas* kanonok, *Papp Imre*, *Frankó Endre*, *Géczy Géza*; a honvédpáncsnokság képviselőiben *Kovács József* alezredes és *Veisz Albert* százados; az államépítészeti hivatalból *Várad* *Manó*; továbbá *Korbély József* mérnök mint szakértő.

Lovass Zsigmond városi mérnök terjesztette elő a szakértők véleményét, mely szerint azt a tervet, hogy az u. n. mérnök árok használtassék fel a Pecze áradásának levezetésére, kivihetetlennek tartják. És pedig mert ez árok kicsi, keskeny s a vasut alatt új hidat kellene készíteni. Ez a módzat rendkívül drága volna.

A másik megoldás az lenne, hogy az árapasztó vize az ősi malom alatt vezetnék a

Peczébe; a deszkás malomnál bukógát lenne építendő. Ez a terv kivihető volna, de 20,000 frtot emésztene fel s így a város nem mehet bele.

A leghelyesebbnek tartják a szakértők, ha az árapasztó az ősi-i malom mellett vitetnék a Peczébe; az anyamedret ki kell bővíteni s gátakat emelni. A deszkás és szentandrásai malmok zsilipeit 8 méterre kell kiszélesíteni. Az egész munkálat 10,000 frtba kerülne.

A szakértők szerint a három malom nagy duzzadást okoz. Nagyváradon eddig 4 kilométer hosszban, 200 méter szélességben, 30 centiméter magas volt az ár; ez 6 cm. emelést okoz az alsó Pecze mederben. Következtetésként a szakértők azt vélik, hogy a három malom okozza a bajt Nagyvárad a szabályozással nem tesz kárt senkinek, miért is a káptalan és püspökség bevonandó az érdekeltségbe.

Korbély József a malmok zsilipeit keskenyeknek tartja, valamint a 6 cm. emelkedést nagyobbak tartja. A Pecze alsó részén a medret az esetben is szabályozni kellene, ha a malmokat elbontanák.

Frankó Endre kifogásolja, hogy a tervek még nem közöltettek a káptalannal. Így az nincs abban a helyzetben, hogy kötelező nyilatkozatot tegyen. A legjobb szándék és indulat meg van a káptalanban s így az adatok közlése után mielőbb válaszolni fog.

A bizottság a szakértők véleményét elfogadta. Az összes terveket és adatokat sürgősen közölni fogják a káptalannal. A szóbeli egyezség és tárgyalások vitélével a város részéről a polgármestert bízták meg.

A háború.

A legujabb hírek, bár döntő fordulatról nem tesznek említést, kettőt bizonyítanak. Még pedig egyrészt azt, hogy a kedvezőbb helyzetbe ezuttal Spanyolország jutott, ami nagyon is lelkesítő hatással van a spanyol alattvalókra; másrészt pedig bizonyítják e hírek azt, hogy a béke aktusok jóformán küszöbön állanak.

Pénzzel ugyan győzné Amerika a dolgot, de úgy látszik a kitartásban van a hiba. Legalább egyetlen amerikai keltű távirat, vagy tudósítás sem érkezett a felől, hogy az amerikaiak bizalommal tekintenének a döntő tengeri ütközet elé.

— Megállj, te koldus! — mondá haraggal — adod még őket olcsóbban is!

Harmadnap vendége akadt *Siró Benedek*-nek. Városi úri ember járt nála. A városi tempó leritt az egész formájáról, tudott tisztességet és egész okosan el lehetett beszélni vele.

— Mi ujság városon? — kérdezte *Siró Benedek* csakhogy éppen valamit mondjon.

— Koldus a világ — volt a válasz — fogytán már minden bankónak.

— Van az ország kasszájában, vigasztalta *Benedek* ur a városi embert — mi is onnan kérünk, ha az aprónk egészen elfogy.

— A gutát kér! Hiszen épen abban a kasszában nincsen.

— Hát akkor honnan fizették a sok vokot, hogy a kormánypárti képviselőt a multkor keresztülvitették? Azt mondják, negyvenezer kemény pöngőjük ritta meg a választást. Van ott még, hol az volt.

— Van ám! üresség van a helyén, hogy istennyila rázza meg kendteket, a miért magukat olyan drágán adták. Felében ugy is a zsidókra szorultunk.

— Megfizetik azok még a másik felét is, csak piszkálják őket jobban.

— Ej! lári-fári, kend nem ért ahhoz. Mi most választóktól szedjük vissza, a mit azokra pazaroltunk. Az ország kasszája üres, a királynak pénz kell . . .

— Hát ha a királynak nincs, akkor hogyan legyen minékünk szegény parasztnak? — veté ellen *Siró Benedek* mosolyogva.

— Kendteknak muszáj lenni! — magya-

rázta meg a dolgot a másik — érti *Siró* uram, adót muszáj fizetni, azért hát csak tessék a bugyelláris madzagját megoldani.

— Azt hiszen oldhatja, respeggel se talál abban négy piczulát — ehun van ni!

Kitette a hólyagot.

A másik azonban nem nyult utána.

— Tehát kelmedtől huszonkét forint járandóságot kérnek. Kelmedet éppen annyira becsülte a tekintetes vármege.

— Szívesen elengedném a nagyra való becsülésüket.

— Nem arról van szó, hanem arról, hogy tessék fizetni.

— De honnan pokolból kerísem elő azt a sommát? — pattant föl a gazda — megmondtam, hogy nincs. Tessék várni aratásig.

— Jaj galambom, dehogy várunk.

— Akkor hát tessék megfagygyuzni.

— Azt se bánom — volt a nyugodt válasz — csak azt mondja, min kezdjük? Ha jól tudom kelmednek van két szép lova, ám válaszszuk ki az egyiket.

— Mit akar? — ugrott föl helyéről mint valami sebzett tigris *Siró Benedek* — mit akar a lovammal?

— Fölrini — felelt a másik még mindig nagy lelki nyugalommal — mert én volnék a végrehaj . . .

Nem tudta befejezni, mert *Siró Benedek* belefutott a tulajdon üstökébe, elkezdte ránczítani s hozzá ordított, mint aki megveszett eszében:

— Hol a vasvilla? Fuss gazember ha kedves

az életed! Hol a villám? kieresztem a szuszit belőled . . .

Es a végrehajtónak csakugyan kedves volt az élete, megeredt mint a bomlott masina.

Igy történt, hogy emberéletében az nap nem esett kár. Másnap meg más nem esett. — legalább a végrehajtóiban nem, mert két szuronyos csendőr őrizte, — mikor *Siró Benedek* udvarára újból beállított s ő Felsőge nevében az egyik táltost tényleg lefoglalta.

A gazdában forott a düh, mint a rotyogó lé valami boszorkányüstben s mert a bárány farkassal ki nem kezdhet, ő is megadta magát, hanem rettenetes mérgében belebetegedett.

Felsőge ápolta. Doktort kettőt is hívtak a városból, mert iszonyatos lázának egyik sem tudott egészen véteni. Folyton a vasvillát emlegette s azt lármázta, hogy az ő lovát még a király nevében sem foglalja le a herköpáter sem.

Pedig hát hasztalan, mégis ugy történt, a hogy ma már történni szokott: onnan is visznek, a hol nincs. Szegény *Siróné* nem hogy az adót, hanem a doktort patikát se tudta fizetni, így azután csakugyan dobra került az egyik táltos. *Palásthy Norbert* gróf szépen a markába nevetett; potom áron vásárolta magához a nemes állatot.

Most már csak a másikra kellett még várnia. Jóságából persze a paraszt azt sem adja, de hát manapság sokat dülőre lehet vinni a király nevében. Aki utoljára nevet, az nevet legjobban.

Pedig hát ez lényeges körülmény ám a háború jövő sorsát illetően.

Megcsappant lelkesedéssel nehéz döntő eredményt elérni ott, ahol az ellenfél oly szivós kitartást és erős akaratot tanusít, mint a spanyolok.

Itt adjuk különben budapesti tudósítónk révén a háború legújabb állására vonatkozó eredeti táviratainkat:

Budapest, június 4. (Saj. tud. távirata.) Londonból sürgönyzik: A »Times«-nek jelentik New-Yorkból, hogy a kormány előkészíti Lee tábornok vezénylete alatt 15,000 embernek Puerto-Rikóba való küldését.

Budapest, június 4. (Saját tud. táv.) Port au Princeből és Cap Haitienből érkezett táviratok azt mondják, hogy az amerikai hajóhad tegnap reggel 3 órakor megkezdte Santiago de Kuba bombázását. A bombázás fél 2 óráig tartott. A »Merrinae« amerikai segéd-czirkálóját megkísérelte a kikötőbe való bejutás kiterőszakolását. A spanyolok az első torpedóvonalon keresztül bocsátották és csak akkor robbantottak fel egy torpedót, amikor a »Merrinae« a kikötőbejárathoz körülbelül 500 lábnyira behatolt. A torpedó elpusztította a »Marinnae« elejét, mire a hajó rögtön elsüllyedt. Csak a kémény és az árbócok csúcsa látszik ki a vízből. Santiagóban óriási a lelkesedés.

Budapest, június 4. (Saját tud. táv.) Washingtonból sürgönyzik: A szenátus a hadiköltségekről szóló billhez, amelyet *Wokott* indítványozott, módosítványt fogadott el, mely a kincstári hivatalt a következő intézkedésekre utasítja: A kincstárban levő összes ezüst rudak a lehető legrövidebb idő alatt standard-dolrárokká verendők ki, még pedig havonként legalább 4 millió dollár verendő. Mikor ez megtörtént, ezüst-igazolványok adandók ki az 1890. jul. 14-iki Windanbill alapján vásárolt ezüst rudakból még meglevő készlet fémértéke és pénzértéke közt mutatkozó különbség erejéig, míg a kibocsátott igazolványok értéke a 42 millió dollárt el nem éri. A módosítvány ellenzői megvannak győződve, hogy a képviselőház elveti ezt a módosítványt, ha ugyan ott egyáltalán szavazásra kerül.

Budapest, június 4. (Saj. tud. táv.) Madridban azt beszélnek, hogy a spanyolok tegnap Santiago de Kubánál fényes győzelmet arattak. Egy amerikai hajó elsüllyedt, két páncélos hajó pedig súlyos sérülést szenvedett volna.

Budapest, június 4. (Saját tud. távirata.) Gibraltárból sürgönyzik: A spanyol hajóraj ismeretlen rendeltetéssel elhagyta Cadix-t.

Budapest, június 4. (Saját tud. távirata.) Madridból sürgönyzik: Aunon tengerészeti miniszter tegnapi kelettel táviratot kapott Cervera tengernagytól, a melyben csupán köszönetet fejezi ki a kormány szerencsekívánataiért. Minthogy a táviratban a háború nincs említve, ebből azt következtetik, hogy tegnap nem történt összeütközés. A külföldön elterjedt ama hírek, hogy a békekötés küszöbön áll, innen nem nyernek megerősítést, jóllehet a gyarmatiügyi miniszter kijelentette a kamarában, hogy

Spanyolország tisztességes békét nem utasítana vissza.

A Fabra-ügyökség megjegyzi, hogy Spanyolország csak olyan békét tekint tisztességesnek, a melyet a statusquo ante bellum alapján kötnének.

Budapest, június 4. (Saját tud. távirata.) Madridból sürgönyzik: A kamara határozatlan időre elnapolta a Filippi-szigeteken fogantatandó reformok tárgyalását.

Budapest, június 4. (Saját tud. távirata.) Madridból sürgönyzik: Castelar, a ki jelenleg Alicante tartományban időzik, egy intervju alkalmával kijelentette, hogy az ismeretes cikket még április elején írta és nem a regens királynét, hanem az udvaroncokat támadta meg. Kijelentette továbbá, hogy csak november elején tér vissza Madridba.

Kalászkok.

Határidő-üzlet és a vetések állása. Ébredés. Takarékpénztárak és a Szövetkezeti javaslat.

(b. i.) Tavaszi menydörgés, villámlás, bőratás — mondja a magyar időjós. Hogy mennyiben igaz-e közmondás, azt bajos volna megmondani, sőt az idei május ha még sokszor előhozakodik közmondásos menydörgéseivel és villámlásaival, úgy az eddigi eredményekből ítélve alapos a félelem, hogy a múlt gazdasági év ismétlődik, amidőn a buza 60%-át a nagy esőzések miatt a rozsda pusztította el. A pünkösdi 3 napos závorszerű eső az eddigi nagy reményeket a termést illetően egy kissé megcsappantotta. Azóta is folyton hűvös, borongós idők vannak. Nagyobb mértékben használt a kapásnövényeknek. Az időjósokra tehát nem jó idő jár az idén.

És mégis. . . ! A spekuláció, mely érzékeny minden gazdasági érdeket érintő eseményre szemben, mely a la baisse operál, ha egy állam miniszter homlokát ráncsolja, hausse-ra ha mosolyogni látja s mely még a szemézből kikapart hírfirozott sürgönyökből is következtet, az a spekuláció — most a mi kalandáriumnak százesztendő időjósára hallgat. Igenis! most bőtermés várható, nagy a kínálat, csökken a kereslet stb. stb. s a buza 15 frtről — daczára a készlet folytonos csökkenésének — legugrik 9 frt 50 kr-ra.

Valamelyik merkantilista szóvivő röpiratában olvastam a határidő üzlet apológiájaként felhozva, hogy a határidőüzlet nagy hasznára van a gazdasági érdekeknek, mert megátolja a termést, áruk rohamos ingadozását és a változásokat szép lassan vezeti le. A jámbor merkantilista példaként hozza fel, hogy mitörténne akkor, ha az áruk napi 50 kr. különbözetet mutatnának? Senki sem merne terményt vásárolni — felelt ő maga rá.

Ha valaki átnézi az ősztől kezdve a termény áruk változásait — ezzel elolvasta egyszerűsége a határidő üzlet javára felhozott védelem czáfolatát is, de még mást is.

Észre veszi még az áruk ingadozásánál a spekulatív üzlet azon szemérmetlenül czélzatos játékát, mely Németországot ennek eltörlésére vezette. Itt már nincs többé a józan ész következtetéséről szó, hanem egyenesen az agrár érdekek megrontására irányuló törekvésről. A múlt évi silány termés a termelőt fogyasztóvá és nem kínálóvá tették. Egy néhány statisztikus azt bizonyította nem régen, hogy Magyarország mihamarabb megszűnik export állam lenni és import állam lesz. Mig tehát az eddigi termelő fogyasztó volt, addig megállottak a buza áruk hűségesen a 15 frton. De mik voltak azon események, a melyek a buza árát

annyira lehúzták? Semmi más mint az, hogy az eddigi fogyasztó gazda most már eladóvá kezd válni.

Atalakulás észlelhető Európa nagy hatalmi államaiban. A tavaszi lég nem csak a természetet, hanem a tőke lánczai közt zsuporgó emberiséget is életre keltette. Korántsem mondható azonban az életrebredés teljes és sikeresnek, csak jelei mutatkoznak, mint a hóvirágjelzi a tavaszt. Franciaországban az agrár érdekeket képviselő Meline kormány úgy-ahogy a választások után megáll. Németországban most készült a nagy küzdelem. Magyarországot illetően a múlt silány gazdasági év eléggé megmutatta, hogy első sorban földművelő állam, mert amidőn földművelése nem hozott eredményt külkereskedelme is semmit és passzív volt. De azért még nálunk változás nem észlelhető.

Homályos, elhagyott helyek lakói megmozdulnak mihelyt egy sugár téved közibök. Szemközt sérti a világosság s igen nagy sürgős forgás támad ennek következtében, mert a mindent befűdő homályt már igen nagyon megszokták.

A szövetkezeti törvény megszavaztatott és ennek következtében a vidéki pénzüzetek szintén szövetkeznek érdekeik megvédésére. Valami zsebfájdalmakban szenvedő bankdirektor ur ugyanis csatlakozásra szólítja fel hírlapok útján a vidéki pénzüzeteket. Természetesen, hogy a szolid intézeteket nem érinteti a szövetkezeti javaslat és ennél fogva a direktor ur felhívására nem is reflektálnak.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Június 5 A 48-as Népkör választmányi ülése d. e. 11 órakor a kör helyiségében.
 Június 6. Biharmegyei közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor.
 június 7. Gimnázisták majálisa a Félix-fürdőben.
 június 8. A Tribuna Poporului sajtópöre.
 június 10. Biharmegyei gazdák kirándulása Mezőhegyesre.
 június 10. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.
 június 14. Biharmegyei központi választmányának ülése d. e. 11 órakor.
 június 15. Katholikus Kör junálisa a Püspök fürdőben.
 június 16. Belényes-vaskohi vasút közgyűlése a megyeház kistermében d. u. 6 órakor.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időkben 50 kr.

* **Templomszentelés P.-Szöllősen.** A kath. egyház ma Szentháromság vasárnapját ünnepli. A szomszédos Pecze-Szöllősen kétszeres ünnepe ez a hiveknek, mert bucsuval összekötött templom szentelés lesz. A nagy fényrel megtartandó istentiszteletre a szomszéd községek-ből és Nagyváradról is sokan mennek ki. Az újvárosi hivek reggel fél 8-kor processióval indulnak.

* **A vaskorona-rend új lovagja. Oltványi Pál** címzetes prépost és a szegedi apáca zárda igazgatójának a tan- és nevelésügy terén szerzett érdemei elismerésül Ő Felsége a harmadosztályú vaskorona rendet adományozta.

* **Osztálytanácsosi kinevezés. Mártonffy Márton** kir. tanácsos és országos iparoktatási főigazgató osztálytanácsosi címet kapott. Az erről szóló kir. kéziratot a hivatalos lapnak tegnapi száma közli.

* **Bankett. Papp Miklós** tiszteletére a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői következő aláírási ívet bocsátottak ki: **Papp Miklós** kir. tanácsos pénzügyigazgató ur előléptetése és kitüntetésének megünneplésére a nagy-

várad kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői f. évi június hó 11-én esti 8 órakor a »Felix-fürdő«-ben társas vacsorát rendeznek. Az ünnepeltnek barátai s tisztelői szíves részvételre felkéretnek. Egy teríték (4 fogás, 1 palaczk bor) ára 1 frt 70 kr. Aláírási ív van a »Nemzeti Casinó«, »Polgári Kör«, »Katholikus Kör« helyiségében, **Hegedüs Géza** városi pénztárnok, dr. **Roóz József** ügyvéd, **Kovalszky Kálmán** p. ü. titkár, **K. Nagy Endre** p. ü. titkár és **Nagy Ignác** p. ü. számtanácsos uraknál. Papp Miklós kir. tanácsos, pénzügyigazgató Nagyvárad városának ügyei iránt oly jóakaratu érdeklődést tanúsított s az adózó és jogkereső közönséggel szemben oly előzékeny s méltányos, hogy azt hisszük, hogy Nagyvárad-város és a vidék közönsége élve ezen alkalommal, tömegesen fog résztvenni ezen ünnepélyen s ez által kifejezésre fogja juttatni azon köztisztviselőt, melyet a kitüntetett pénzügyigazgató kiváló szakképzettsége, udvarias, előzékeny modora s méltányos eljárásával méltán kiérdemelt.

* **Uj apátok és prépostok.** A hivatalos lapnak tegnapi száma közli a következő apáti illetve préposti kinevezéseket: **Wenczell Antal** esztergomi kanonoknak a **triszikai** és dr. **Walter Gyula** esztergomi kanonoknak az **Üdvöztől**-ről nevezett szerfeli címzetes apátságot; dr. **Kádár Ambrus** szatmári kanonoknak a **bényi** és **Hámon József** ugyanottani kanonoknak a **Ktubnig** nagytöbői címzetes prépostságot adományozta Ő Felsége.

* **Jóváhagyta a miniszter.** Nagyvárad városa tudvalevőleg elhatározta, hogy az újvárosi községi elemi iskolát a helvét vallású templom mellett levő **Ör-utczán** építteti fel s erre a célra megvásárolta a helvét felekezettől az ott levő iskolaépületet s egy terjedelmes kertet. Ezen vásárlást a miniszter jóváhagyta.

* **Uj tiszteletbeli kanonokok.** **Béres János** leveleki esperes-plébánost és **Szaxun József** ungvári esperes-plébánosokat Ő Felsége a munkácsi görög szertartású káptalan tiszteletbeli kanonokjaivá kinevezte.

* **A tanítóör elnökjelöltje.** A »Nagyvárad-i tanítóör« hosszú éven át volt vezető szelleme, elnöke: **Eszenyi Sándor** tudvalevőleg az elnöki tisztségről lemondott. A kör tagjainak általános óhaja az, hogy a kör élére elnökül **Stark Gyula** igazgató-tanítót nyerjék meg.

* **Kanonoki kinevezés.** **Halmos Ignác** nagyszombati megválasztott plébánost Ő Felsége kanonokká nevezte ki a nagyszombati társas káptalanhoz.

* **Vasárnapi munkaszünet.** Minden esztendőben két nyári hónapban, júniusban és júliusban a vasárnapi munka szünet nem mint a téli hónapokban tizenkét órakor kezdődik, hanem tíz órakor. Ebben az esztendőben ma van az első ilyen nap. A vevő közönséget ez uton figyelmezteti a rendőrség, mivel tíz óra után minden üzlet be lesz zárva.

* **Abszoláló joghallgatók.** Tegnap tizenkét negyedéves joghallgató abszolált, akik következők: **Akantisz Ödön**, **Görög Miklós**, **Themleitner Gyula**, **Szhalák József**, **Mátyus Zsigmond**, **Medvigy Eugén**, **Márton István**, **Geher Lambert**, **Szhechó Károly**, **Fried Sándor**, **Elmann Ferencz**, és **Némethy Ferencz**. A végzett joghallgatók tegnap kapták meg abszolutoriumaikat.

* **Egy áldozár halála.** Sokan kíváncsian kérdik a **Muresán** név olvasásánál, ki volt a halott? Rövid rá a felelet: egy szerény, hü szolgálja az Urnak. A nevelés terén fáradozott, tanulmányi felügyelője volt a gör. kath. tápintézetnek. Nagyon sokat, igazi kor színvonalra emelkedett ez az intézet s e dicséretes munkában ő is kivette részét és teljesítette hűsége-

gesen. Korán szólította magához szerény szolgálját az Ur, hamar éri el jutalmát. De fiatal kora daczára is sok igaz köny hull koporsójára, nemcsak rokonai és tisztelői szeméből, de azokéból is, kik az egyháznak kincs-nél-arany-nál drágábbak, a szegények és árvák szeméből, kik testvért, atyát találtak benne, mint intézeti előjáróban. Kinek hü szolgálja volt, legyen jutalma az igazságban átélő Isten. Gyászjelentése röviden adja tudtul a fiatal áldozár jobb hazába költözését:

Alólírottak számos rokon nevében mélyen elszomorodott szívvel jelentjük főtiszteleadó **Muresán Gábor** nagyvárad-i gör. szert. kath. áldozár, tápintézeti tanulmányi felügyelő és gör. kath. képezdei tanárnak, folyó évi június hó 3-án esti 11 órakor, életének 30-ik, áldozárságának 5-ik évében, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 5-én délután 3 órakor fognak szülei házából Várad-Velenceze, Körös-tér 27. szám a. várad-velencezei sirketben nyugalomra tétetni. Nagyváradon, 1898. évi június hó 4-én. Az örök világgosszág fényeskedjék neki! **Muresán Péter** mint apa. **Muresán György** és **János**, családjaikkal mint testvérek. **Perényi György** és családja mint nagybátyja. **Muresán Demeter** és családja mint unokatestvér.

A temetést a »Kegelet« temetkezési intézet rendezi.

* **Pályázati hirdetés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter a pesti magyar kereskedelmi bank által, fenállásának 50 éves évfordulója alkalmával alapított 675 frtos ösztöndíjra pályázatot hirdet. Pályázhatnak a magyar óvári gazdasági akadémiát vagy valamelyik gazdasági iskolát kitűnő eredménnyel végzett növendékek, akik tanulmányaikat külföldön folytatni akarják. A pályázati kérvényeket június 15-ig kell beadni a földmivelésügyi miniszteriumhoz.

* **A Janesi bankok.** Panaszos levelet kaptunk a magyar-csékai járásból. A Janesi bankok káros következményeit a miniszter is belátta s ezért szigorú rendeletben eltiltotta. Mint értesülünk, a **Dobrest**, **Szitány** és **Lunkaszpiere** községek területén levő egyik nagy mérségető vállalat a helyett, hogy munkásait készpénzzel fizetné ki, csak czédulát kapnak a szegény emberek és azzal minden szükségleteiket egyik boltból kénytelenek bevásárolni. Így aztán a szerencsétlen munkások ki vannak szolgáltatva az illető boltosnak s pénzt egész évben alig látnak. Felhívjuk ezen visszaélésre a magyar-csékai főszolgabíró figyelmét, hogy a szegény nép érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket, a mint azt a miniszter kötelességévé teszi.

* **Halálozás.** Mély részvételt vettük a következő gyászjelentést:

Vendler Nándor és neje született **Könczey Mária** mint szülők, **Medzihradsky Jenő** és **Vendler Ernő** mint testvérek, **Medzihradsky Jenőné** szül. **Kasolczán Margit**, **Vendler Ernőné** szül. **Ujházi Sarolta** mint sógorok, ugy a maguk, mint a többi rokonság nevében is megtört szívvel tudatják a feledhetetlen jó fiu, testvér, sógor és rokonnak **Vendler Miksának** folyó évi június hó 3-án élete 23-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után bekövetkezett elhunytát. Az elhunyt földi maradványai f. hó 5-ikén délután 5 órakor fognak az élesdi római katolikus temetőben elhelyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívhatnak. Élesd, 1898. június 4-én. Az Ur irgalma adjon enyhet neki!

* **Nagy kincslet.** **Sztárcsova** Torontálmege községben, a közel mult napokban nagy kincset, régi pénztelt egy szegény asszony. A kincslet egészen véletlenül történt. A mult hó 28-ikán nagy zápor volt, s a víz meggyült a szegény asszony udvarán, aki ezen egy próbált segíteni, hogy kapával lefolyást csinált a kertben. Alig kezdte meg a munkát azonban az

asszony, a kapa egy régi edényt összetört ami egészen színig tele volt régi pénzekkel.

Az asszony látva a nagy pénzrakást, elámult és segítségért kezdett kiabálni. Mire csakhamar megjelent a segítség a szomszéd asszonyi népség személyében. Ezek látva szegény megrémült Pijatkát, a kincs helye mellé telepedtek és tele marokkal merítették belőle kőtényekbe. Mire azután mindenki hazafelé iparkodott. Mindenkinek jutott a kincsből, a szegény tulajdonképeni találónak csak a maradék jutott. Könyörgésre fogta a dolgot és így aztán neki is adtak a kincsből. Nehány percz mulva már az egész falu tudott a talált kincsről. A község előjárósága tapintatos uton-módon csakhamar egy rakásra tudta hozni a szétkapkodott kincset. A kincs alig 10—15 cm. mélységben volt a földben elásva. Tartója egy cserépfazék, melynek feneke kívülről 84 mm. átmérővel bír. A fazék égetett agyagból van és fekete színű, a kapacsapások alatt összetört, csak a feneke és ezenkörül 3 ujjnyi karimája maradt meg. A kincs nyilván mélyebbre lehetett annak idején beásva, hanem a századok lefolyása alatt az esőzések stb. folytán mindinkább a föld színéhez jutott. Ezen kincs már csak azért is bir különös nevezetességgel, mert ily sok régi magyar pénzt aligha találtak még egy helyen. A kincs körülbelül 2256 darabból áll. Ehből körülbelül 2000 darab magyar pénz, a többi lengyel és néhány másféle pénz. A pénz a XVI. századból való és kivétel nélkül ezüstpénz. Ujabb keletű pénz nincs közte.

Valószínű, hogy a kincs a XVI. század végén lett elásva. A kincset különben felküldik Pestre, a hol majd a muzeumban fogják elhelyezni.

* **Halálba kergette az elkeseredettség.** Cséffa közelében fekvő **Püspök-Radvány** pusztán — mint tudósítónk jelenti — tegnap, június 3-án, az alkalmazott béresek egyike az alatt, míg neje Nagy-Szalontán járt, felakasztotta magát, s mire észrevették akkorra meg is halt. A fáma szerint tettét elkeseredettség miatt követte el, mivel neje állítólag kikapós volt. A béres árpádi illetőségű magyar ember.

* **Eljegyzés.** **Stein Sándor** helybeli kereskedő, Budapesten jegyet váltott **Pollák Hermina** kisasszonnyal.

* **Elkeseredésükben.** New-Yorkban spiritizta klub működik, amely a minap nagy ülést tartott és a spanyol-amerikai háborúról kérdőzködnek a mozgó asztaltól.

Ime a beszélgetés:

— Elfoglalja-e az Egyesület-Államok Havannát?

— Nem.

— Bombázzák-e majd New-Yorkot?

— Igen.

— Megnyílik-e Havanna kikötője újra kereskedelemnek.

— Meg.

— Ki győz a háboruban?

— Spanyolország.

— Mi lesz Kuba sorsa?

— Kuba szabad, független gyarmat lesz.

A Spiritizta club tagjai »lerendelték« az ünnepi lakomát és a kerekasztalt — elégették.

* **Agyonütötte a villám.** Tegnapelőtt, azaz f. hó 3-án, **Pais István** p.-szőlősi gazda a csehi határban levő szántóföldjén munkáját végezvén, munkásaival a beállott zivatar miatt 5—6 óra tájban haza indult. Alig távozott a gazda takarmánnyal megrakott szekereitől, a midőn egy pillanat alatt a villám egyik munkását agyon sujtotta. A szerencsétlennek száján és fülén elindult a vér, s nyomban szörnyet halt. Többi társainak és a lovaknak semmi bajuk sem történt, előbbieket erőtlenség és fülzugás felől panaszkodnak. A szerencsétlen villámsujtottat P.-Szőlősen a hullaházba szállították, — hodosi ember volt.

* **Szimon Anna gyilkosai.** **Bojcssev** kapitány és **Novelics** volt rendőrfőnök halálos ítéletét valószínűleg életfogytiglan való börtönre változtatják át. A szófiai katolikus érsek, **Menini** is fölkereste **Ferdinánd** fejdelmet, hogy kegyelmet kérjen az elítélteknek.

* **Megvadult bikák.** A rendőr szerintünk nem csak azért van kiállítva az egyes pontokra, hogy a kardot csörtesse s a járó-kelő konyhahölgyeknek udvaroljon, hanem első kötelessége a rend és közbiztonság megőrzése. Ezt azonban a nagyváradi rendőrök sokszor nem tudják. Így aztán olyan szerencsétlenségek is megtörténhetnek, mint a napokban a tolonczházzá előléptetett Korona vendéglő előtt előfordult. A szeszgyárakból minden óvintézkedés nélkül hajtottak két bikát s a megvadult állatok Zomborli Antal nagyváradi ügyvédet letépérték. Az elalélt emberi a körülakók emelték fel s nyújtottak segélyt. Jó lenne talán az állatok hajtására kissé több gondot fordítani.

* **Furfangos tolvajok.** Debreczenből írják: A régi betyár világ romantikájára emlékeztek az a lopás, melyet a rabkert mellett követtek el. A régi betyár világban, mikor a betyárok zajtalanul akarták lopásaikat véghez vinni, a házat aláásták s a szobapadozatán készített résen hatoltak be a szobába. Ilyen formán lopták meg Miskolczy Gyula földbirtokost is a napokban. A rabkert mellett nagy tengeri raktára van, melyben száz métermázsza hámozott tengeri volt. A gazda a napokban szét nézett a raktárban s arra a kellemetlen meglepetésre jutott, hogy tengerie alaposan megcsappant. Kutatott, hogy valami furfangosan lopták meg. A raktárt aláásták, lukat furtak s ott eregették ki a tengerit s mikor már jócskán összeszedték magukat, a lukat bedugták s másnap folytatták a lopást. A tolvajok ily módon nagy összegre rugó tengerit loptak el. A rendőrség keresi a tetteseket.

* **Nevelőnek** ajánlkozik vidékre a szünidőre jeles bizonyítványokkal rendelkező p a p n ö v e n d é k. Czim a kiadóhivatalban.

Stein S. sérvkötő-, kötszer-, gummczikkék, keztü és férfi-divat áruháza Nagyvárad, főutca, Bazár épület. Ajánlja a raktáron levő mindennemű gummi-árukat, uri divatcikkéket, kalapok, nyakkendők, esernyők és sétatobotokat, legszebb kivitelben és jutányos árban. Készít mérték után és orvosi rendelésre is sérv- és haskövet, nemkülönben férfi- és női keztüket. Keztü tisztítását gyorsan eszközöl.

T. olvasóink figyelmébe ajánljuk lapunk hirdetési rovatában megjelenő **Asbest talpbélést**, melyről a »Nemzet« a »Közegészségügy« rovatban hosszabb cikket szentel a talpbélésnek és a többek közt így ír: Tudósok, orvosok és hírlapírókból álló társaságnak nevezetes talpbélést mutatott be tegnap este Högyes dr., a ki talpbéléséről értekezést tartott. A nemzetközi higienikus kongresszuson, a melyen dr. Van der Streton (Brünnből), dr. Neumann Károly (Ingolstadt), dr. Harton H. (Kopenhagen), dr. Reger (Hannover) és dr. Dziewonszky (Páris) vettek részt, a tudós feltaláló már bemutatta talpbélését, a melyről az orvosok a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak. Högyes azzal vezette be értekezését, hogy hozzávetőleg 7000 ember lábát vizsgálta meg s konstataálta a cipők okozta változásokat. Konstataálta, hogy a láb a legtermészetesebben és legszabályszerűbben akkor teljesíti feladatát, ha meztelen talppal pusztán földön jár, továbbá, ha a láb helyzete vízszintes fekvésű, vagyis sík földön jár. Hosszas, fáradságos kutatás után meg találta azt az anyagot, a mely a föld felületének helyettesítésére szolgál és a lábat egyenletes, szabályos mozgásra készíti. Ez az anyag kaucsuggal inapergnált a asbestszövetből készült talpbélés. Az asbest-talpbéléssel készített lábbeli — a melyet a tudós feltaláló be is mutatott — biztosítja a láb szabályos működését, teljesen elmulnak a lábbántalmak (bőrkevénykedés, tyukszemképződés) vizatlanná tevén a lábbelit, védik a hideg ellen. Végül megemlítette dr. Högyes, hogy talpbélésével nem lépett volna a nyilvánosság elé, ha illetékes tényezők, kivált a hadsereg intézői nem igazolták volna a maguk szerzett tapasztalatai alapján, hogy talpbélés bántalmat módon fokozza a gyalogolási képességet és eltünteti a lábbajokat. A tudós felolvasását a nagyszámu intelligens közönség zajosan megéljenzte.

Mikor lesz vége a világnak?

Kedvencz rögeszméje sok tudósnak az az érdekes kérdés, hogy vajjon meddig lesz világ a világ és mikor válik holt gömbbé a mi földünk.

Voltak tudósok, a kik pontosan kiszámították, hogy néhány százezer esztendő múlva belezónázunk a napba. Az erősen megdöbben emberiséget azután megvigasztalták megint más tudósok, hogy ellenkezőleg egy néhány millió esztendőnk van még, mivel csak akkora fogy el a kőszén és nem lesz mivel fűtenünk. Mások ismét kiszámították azt a csekély pár ezer esztendőt, a melynek elmúltával összeütközünk egy fenomenális üstökösrel és lehetőleg pozdorjává zuzódunk.

Most újabb apostol akadt, a ki ránk olvassa az utolsó ítéletet. Nem kisebb és más ez a férfiú, mint Lord Kelvin, a londoni világhírű vegyész, a ki legutóbb kiadott könyvében határozottan kimondja, hogy 2300-ban vége lesz a világnak. Még pedig borzalmas lesz a vég. Minden élő lény meg fog fulladni, oxigén híján. Tehát a tudós állítása szerint éppen 400 esztendeig élne még az emberiség. A szomorú állítás igazolására a tudós proféta a következőket mondja:

»Mikor az izzó földgolyó kihűlni kezdett, oly légkör vette azt körül, a mely könnyből és légeny (hidrogén és nitrogén,) állott; kétségtelenül bizonyos, hogy ebben az atmoszférában egyetlen egy atomnyi tiszta széneny (oxigén) sem volt; legalább az őskori kőületek, nevezetesen a gránitkőületek erre engednek következtetni. Az összes, vagy legalább is majd minden oxigén, a mely a levegőben található, a növényzetből keletkezett, a mely növényzet tudvalevőleg — a nap sugarainak behatása alatt — a felvett víztáplálékból és a szénsavból oxigént választ és lehel ki. A növények adták tehát századokon át azt az oxigént, a mely nélkül az összes élőlények megfulladnának.

Miután pedig — legalább Lord Kelvin szerint — eredetileg nem létezett oxigén sehol a levegőben, az időközben létesített és létesült mennyiség éppen elég ahhoz, hogy az állat és ember világ megéljen. Tudvalevő azonban, hogy a növények fejlődése is felemészt bi onyos mennyiségű oxigént, mert hiszen az ő növekedésük sem más, mint égési folyamat; ehhez pedig okvetlenül szükséges az oxigén.

Már most bizonyos, hogy az oxigén lassan, de biztosan fogy. S hogy meddig tart még, az kiviláglik a következő adatokból. Minden négyzet méternyi földfelületre átlag 10 tonna levegő esik. Ebből a 10 tonnából 2 tonna oxigén. S minthogy a föld összes felülete 510 billió (egy billió éppen milliószor millió és csekély 12 darab nullával íródik így ni: 1000,000,000,000.) négyzetméter, ebből hát világos, hogy 102 billió tonna oxigén van az egész légkörben.

Ez a mennyiség éppen elegendő ahhoz, hogy a földön létező minden szerves anyag oxidálódjék. Megfontolandó azonban, hogy minden tonnányi elegendő anyag átlag 3 tonnányi oxigént igényel; így azután csupán 34 billió tonna szerves anyag élhet, illetve oxidálódhat a létező oxigén adagból. Már most a földön össze-vissza 1500 millió ember él; minden emberre tehát csekély 200,000 tonna oxigén jut össze-vissza; a mi ugyan nem gátolja meg, hogy évente annyian meg ne fagyjanak.

De még ez nem elég: ott van a folyton fejlődő ipar és a mind rohamosabban szaporodó emberiség. A gépek csak úgy, mint az emberek mind több és több oxigént igényelnek. Így azután, tekintetbe véve az összes elsomorító adatokat, kisüti végül a jeles tudós, hogy bizony már 500 évig sem lesz elég a meglevő oxigén. De meg miután a szén égése okvetlen oxigént von el a levegőtől, 400 év múlva már oly sok oxigén fogy

el, illetve oly csekély mennyiség lesz meg, hogy a földön minden élet megszűnik. S az emberiség kihalta után utánna pusztul az oxigén is.

Hm, hát ez elég csinosan hangzik. De úgy vélem egy kicsit regényesen is.

Örök igazság az, hogy a természetben semmi sem semmisül meg, ezt, úgy hiszem, talán Lord Kelvin sem vonja kétségbe. A folytonos áthasolás törvénye pedig tönkre ver minden olyan feltevést, hogy akármi létező is megszűnjék és eltűnjön. Regényes ötlet 400 esztendőt szabni ki a földgolyó ekszisztenciájának és határt állítani a létnek.

Hát éppen azért — teljes tisztelettel bár, — de határozottan hozom én ezt a legújabb apostolkodást is.

Buksy.

IRODALOM.

A »Népnevelési Közlöny« 6. száma tegnap jelent meg Gábel Jakab szerkesztésében. A csinos lap tartalma ezuttal is igen válogatott. A lap élén Diesterweg Adolf egyik jeles cikke: »Kiktől követelhet a tanító tiszteletet?« czimmal, majd a gyümölcsfák gondozásáról szóló cikk következik. Ezuttal kezd a lap Biharmegye iskoláinak ismertetését. A többi rovatok szintén gazdag tartalmuak.

»Ötven év alkotmányos egyházpolitikája« című mű megrendelői ez uton vegyék szives tudomásul, hogy a könyv nem májusban, hanem júliusban fog megjelenni. Ára 1 frt, mely Keményfy Kálmán Dániel nevére Esztergomba küldendő.

A **Katholikus Pedagógia** április-május havi folyóirat Gyürky Ödön szerkesztésében a következő tartalommal jelent meg:

A esiszterci rend jubileuma. (1098—1898.) Irta: Gyürky Ödön. Vallás és tudomány. (Erdélyi Károly dr. kolozsvári főgimnáziumi igazgató megnyitó beszéde az erdélyi róm. kath. Státus középiskolai tanáregyesületének 1898. április 12-én tartott évi közgyűlésén.) Brunetiére a nevelésről és tanításról. (Vége.) Fordította, bevezetéssel és jegyzetekkel kísérte: Olasz József dr. Gondolatok a középiskolai életéről. (Vége.) Irta: Pintér Kálmán, budapesti kegyesrendi főgimnáziumi tanár. A keresztény nevelésről. Irta: Giesswein Sándor dr., győri kanonok Francia internátusok. (A középiskolai internátusok kérdéséhez.) (Vége.) Irta: Hirling Antal dr. áldozár és nevelő. A középiskolai ifjusági könyvtárak könyvjegyzéke. Irta: Erdélyi Károly dr., kolozsvári főgimnáziumi igazgató. Észrevételek a módszeres középiskolai vallástanításról. (Vége.) Irta: Pokorny Emánuel, kir. kath. főgimn. hittanár. A esiszterci rend Magyarországon. Irta: Bekefi Remig dr., a budapesti egyetemen rk. tanár. A testi fenyték kérdéséhez. Irta: Olasz József dr. Pázmány a középiskolában. Irta: Erdélyi Károly dr., kolozsvári főgimnáziumi igazgató. Adalék Lubrich Ágost életrajzához. Irta: K. J. A diákmúltságokról. (Különös tekintettel az éjjeli multságokra.) Irta: Baksay József főgimnáziumi tanár. A középkort tárgyaló tankönyvek katolikus szempontból. Irta: Kozár Ferenc főgimnáziumi tanár. A ker. egyházatyák művei a középiskolában. Irta: Számek Gyula dr., főgimnáziumi tanár. Az erdélyi kath. középiskolai tanárok kongresszusa. Humanista pedagógiai mozgalmak. (Folytatás) Irta: Acsay Antal dr., a budapesti tud. egyetemen m. tanár. Irodalom. (Békefi Remig dr. neveléstörténelmi dolgozatai. — A Szent-István-Társulat ifjusági iratai.)

EGYESÜLETEK.

Az ipartestület előjárósági ülése.

Az ipartestület előjáróságának június hó 2-ik napján tartott ülésében jelen voltak: Bertsey György elnök, Andriska Károly és Daday József alelnökök, Balogh Mihály, Bodnár János, Czigtel József, Dévald Mihály, Gyagyovszky Viktor, Mokri János, Óváry Lajos, Rozsly Géza, Voszka Ferencz, Széles Lajos, Szegedi József, Péchy Antal, Mészáros József és Hegedűs József előjárók, Vlád Ágoston számvevő, Jankovich János főjegyző.

Az ápril havi ülés jegyzőkönyvének felolvasása után az elnöki jelentésben felsorolt ügyek vétettek tárgyalás alá.

Az ápril és május hónapban vezetett a számvevők által megvizsgált és helyesnek talált pénztári számadások szerint ápril hónapban a bevétel 1147 frt 61 kr., a kiadás 363 frt 82 kr., pénztári maradvány 783 frt 82 kr. Május hónapban a bevétel 1443 frt 99 kr., a kiadás 909 frt 33 kr., pénztári maradvány június hóra 534 frt 66 kr. volt.

Az iparos segédek továbbképző tanfolyama költségeinek fedezésére 1895. évben felajánlott 50 frtnak törlesztése a városi tanács felkérére határozatott.

Az ipartanodai bizottság ápril havi ülésében az ipartestület elnöke által az ipariskolai igazgatónak a tanórát mulasztott tanoncok mesterei ellen illetve velük szemközt tett szabálytalan eljárásai ellen tett panasz, a bizottság elnöke által tartott szükkörű ülésében a költsönös felvilágítások és megtörtént tévedések és félbeérettések beösmérése után békés uton elintéztetett, jövőre nézve a beiratásokra 15 nap fog kitűzteni, még pedig délelőtti és délutáni órákban.

Az ipartanodai bizottság május havi ülésében az ipariskola igazgató által tett azon indítvány, hogy a téli tanfolyamra kötelezett tanoncok 2 frt beiratási díja 1 frt 50 krra leszállítsák, a téli tanfolyamra kötelezettek pedig 1 frtről 1 frt 50 krra emeltesék, a menyiben ezen leszállítás és felemelés 80 téli tanfolyamosnak 800 téli-nyári tankötelezettel szemben 360 frt felemelést eredményezne, el nem fogadható; megbízott az elnökség, miszerint annak idejében az előjáróság határozatát illetékes helyen bejelentse és amennyiben lehető a beiratási díjak általános törlesztését kérelmezze.

A szálló forgalmának emelkedése folytán két drb kettős vasúgy ágyneművel felszerelve megrendeltetett.

Május hó 11-én Marosvásárhelyről érkezett 19 székely fiu közül 17 iparos tanoncznak beszegődött, 2. pedig idült betegség miatt vissza szállított. Június 1-én ismét érkezett négy fiu kik azonnal elhelyezést nyertek.

A belényesi országos vásárokon a múlt év óta, a vásárokat látogató helybeli iparosok ellen az új vámbérlők által elkövetett szabálytalan eljárás és magas díjak szedése miatt tett több rendbeli panaszra Bihar megye alispáni hivatalának hozott azon rendelete, miszerint a vármegye 822/1897 számú szabályrendelet életre léptetése óta kifejldött 30 éves gyakorlatnak megfelelőleg a szokásos sátrakban való árulásért □ ölenként 7 kr., zárt sátraknál pedig □ ölenként 21 kr. szedhető.

A vásárt látogató iparosoknak másolatban kiadni határozatott.

Az országos iparegylet 1895—1898. tagdíjába 20 frt kiutaltatott.

Egy írás sokszorosító gép »Mineograf« beszerzésére 28 frt lett kiutalva.

Losonczy Ferencz elaggott munka képtelen iparosnak 5 frt segély. Öt rendbeli számlára pedig 71 frt 49 kr. lett kiutalva.

A szentesi ipartestület zászló szentelési ünnepélyen a testületünk képviseltetésére az ottani elnök lett felkérve.

TANÜGY.

Vizsgálatok a községi iskolákban.

A községi iskolaszéknek f. évi május hó 18-án tartott üléséből a községi elemi leányiskolák III. osztályaiban az évfáru vizsgálatok vezetésére kiküldetvén: ezen vizsgálatok határ-idejéül:

1. az olaszii leányiskola III. osztályára nézve a f. évi június hó 20-ik;
2. az újvárosi leányiskola III. osztályára nézve a f. évi június hó 21-ik és 3 a vár-aljai leányiskola III. osztályára nézve a f. évi június 22-ik napjait azzal tűzöm ki, hogy a vizsgálatok az illető iskolai helyiségekben a jelzett napokon mindenkor délelőtti 8 órakor fognak megkezdetni.

Erről az érdekelt szülőket, gyámokat és tanügyi barátokat tisztelettel értesitem.

Nagyvárad, 1898. június hó 4-én.

Ragány János,
elnök.

Iparos tanoncziskolai vizsgálatok. A nagyváradai Iparokt. bizottság határozata értelmében a vizsgálatok június hó folyamán mindenkor d. u. 6—8-ig, a következő sorrendben tartatnak: III. a. és III. b. oszt.-ban 14-én. III. cd.-ben 13-án. Vizsgáló bizottsági elnök: Dr. Molnár Imre; vizsgáló bizottsági tagok: Aufrecht M. Hegyesi M. Huzella Gy. Janky A. Dr. Váradi Zs. II. a. II. b. és II. cd. 1.-ben 15-én; II. cd. 2.-ben 14-én v. b. e. Főt. Kékus Viktor. vbt. Bercey Gy. Láng J. Dr. Mártonffy B. Veisz K. I. ab. 2. és I. cd. 1. ben 22-én; I. ab. 1. és 2 ben 21-én. V. b. e: Auspitz Adolf Vbt: Cser J. Milibák J. Rozsly G. Szpevár P. III. v. és II. v. 1.-ben 16-án; II. v. 2.-ben 18-án V. v. e. Demek Győző vbt: Máthé L. Sztarill I. Jan-kovich J. I. v. 1.-ben 20-án I. v. 2.-ben 11-én I. v. 3.-ban 3. ban 18-án: V. b. e. Kovalik János; vbt. Daday J. Élő J. Óván L. Patta M. I. v. 4.-ben 13-án d. u. 3—5-ig V. b. e: Láng József, vbt.: Milibák J. Sztarill J. K. 1. H. és K. 2. 10-én, H. 2. ben 13-án; K. 3. H. 3. 17-én; H. 4. ben 17-én. V. b. e: Oó Mihály vbt.: Andriská K. Mészáros J. Nozáky R. Ujvári V. Rajzkiállítás június 19-én, vasárnap d. e. 8—11-ig. és d. u. 2—4-ig. A zárvizsgálatokra és a rajzkiállítás megtekintésére ugy a tanoncz-tartó mestereket, szülőket és érdeklődőket, valamint a vizsg. biz. tagokat ez uton is tisztelettel meghívja. az iparisk. igazgatóság.

MULATSÁG.

A 48-as Népkör nyári mulatsága. A nagyváradai 48-as Népkör nyári mulatságára, — mely e hó 12-én fog megtartatni a K a r g e r Sándor nyári mulató helyiségében — a meghívók már széthordattak, ugyan azért tisztelettel felkéretnek, kik ez ideig talán tévedésből meghívót nem kaptak volna és a mulatságban részt venni óhajtanak, sziveskedjenek a 48-as Népkör helyiségében jelentkezni, a hol is a meghívók egész a mulatság megtartásáig szivesen ki fognak szolgáltatni. A mulatság sikeréért a rendezőség mindent meg tett és miután fedett helyiség van, a jelzett időben a mulatság meg fog tartatni, melyre ez alkalommal is felhívja az érdeklődők figyelmét a rendezőség.

SZINHÁZ.

A varázsgyűrű.

Megint tisztességesen telt házat csinált a gyönyörű zenéjű operett. A tegnapi előadásról össze-vissza kevés a mondani valónk. Legfőjebb annyi, hogy valamivel jobb az összeredmény, mint az első előadáson volt és szemmel láthatólag javították egymást a kezdet gyarlóságain. Székely I. sokkal szebben énekelt, mint első ízben és jó hatást tett énekénél a gondos és figyelmes előadás; egy-két helyen (de csak egy-két helyen) mutatkozott olyan kiváló ének művésznőnek, mint a minőnek mindig szeretőnk őt látni. M a r g ó Z. ismét abban volt gyöngye, amit először kifogásoltunk énekszámában, de megjelenése és kecses játéka jóváteszik ebbeli fogyatkozását. P e r é n y i M. kedvesebb volt, mint valaha és bizonynyal ilyen lett volna a nélkül a csipetnyi tulzás nélkül is a mit — hiába no — a föltétlen siker biztosítékának hisz minden kezdő primadonna. A turbékoló kettősédes valami volt. Többi szereplők ugyan olyanok voltak, mint tegnap, karok hasonlíthatatlanul jobbak, rendezés ügyes volt, pezsgő kibuggyantás és K a s s a i játéka alighanem a karzatnak szóltak. A gavotte csak olyan volt mint első ízben. —i.

Színházi hírek.

Érdekes műsorra van kilátásunk a jövő héten. Ha igaz, végre hallhatjuk majd a multkor bentmaradt T r o u b a d o u r-t. Ujdonság is lesz kettő. A kikapós patikárius meg a Diplomás kisasszony. Sok az ujdonság. Ez ugyan az igazgatóság buzgalmára val, de hogy az ujdonságok megválasztásában nem a legszerencsésebb kezű, az kétségtelen. A kikapós patikárius is aligha lesz hosszabb életű a «Hurká»-nál. Kevés becsük van az ilyen férczműveknek, még ha olyan ujdonságos is. Egyébiránt erre majd visszatérünk annak idején.

Holnap hétfőn Mőser rendkívül ötletes vigjátéka a »Könyvtárok« kerül színre, a melyben főszerepeket Baróti J., Hasala Gy., Kissné, Váradiné, Bartos, Janovics, Nyárai, Odry, Pataki, Bózsahegyí és Szentgyörgyi játszá. Kedden a mult héten elhalasztott első opera előadás: Traubadour tartatik meg a már jelzett szereposztással.

Heti műsor.

Hétfő: Könyvtárnok.
Kedd: Troubadour.
Szerda: Kikapós patikárius 1-ör.
Csütörtök: Kikapós patikárius 2-or.
Péntek: Bocaccio.
Szombat: Diplomás kisasszonyok 1-ör.
Vasárnap: d. u. Ludas Matyi.
este: Diplomás kisasszonyok 2-or.

Hivatalos közlemény.

Ismeretlen tartózkodásu védkötelesek felszólítása.

A véderőről szóló 1889. VI. t. cz. végrehajtására vonatkozó Utasítás I. Rész. 80. §. b. pontja értelmében azon állítás köteles szökevények, akik 36-ik életévökben vannak, illetőleg ezt az életkort a f. évben töltik be és ez ideig sorozó bizottság előtt nem állottak, avagy véglegesen nem tettek eleget állításkötelezettségüknek, a sorozóbizottság előtti megjelenésre nyilvánosan felszólítandók lévén: az 1861-ik évben született és ismeretlen tartózkodásu következő törvényellenes távollevő hadköteleseket u. m. Deutsch Izsák, Glück József, Varga György, Schlesinger Márkus, Schönman Volf, Lakatos Károly, Zvirn József, Fehér István, Kolládinszky József Ferencz, Rafal Jeremiás, Molnár Ferencz, Farkas Károly, Korezia Károly, Csépp Rudolf Károly, Kohn Móricz Mózes, Gottlieb Ignác, Szabó Gyula, Csabai György, Bokai János, Schwarcz Dávid Jakab, Nagy József, Zsibaniczky Ignác Venczel, Kohnel József, Harris János, Zsenge Gábor, Papp Mihály, Friedman Bernát, Császarovszky Béla, Kordován József, Vári Béla, Gittler Géza, Papp Demeter, Grosz Meyer Volf, Krausz József és Schwarcz Izrael Mendlt, ezennel felhívom, hogy hadkötelezettségük teljesítése végett hivatali helyiségben (olaszi kisvároszába, Széchenyi szálló-dával szemben) f. évi december hó 31-ig mulhatatlanul jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1898. május 10.

Darvassy Lajos,
tanácsnok.

Igazságszolgáltatás.

Az Ika katasztrófája. Mult évi szeptemberben az Ika nevű hajó, a fumei kikötő közelében a Tirya nevű angol hajóval összeütközött és pár perc alatt elsüllyedt. Azóta szüntelenül folyt a vizsgálat, hogy kit terhel a katasztrófa oka. Most végre a bűnvizsgálat teljesen befejeztetett. Az iratokat az ügyészséghez tették át. E napokban már a vádhatározat várható. A kártérítési kérdést, a velencei törvényszék intézte el, a mely a magyar-horvát tengerhajózási részvénytársaság, az Ika tulajdonosa javára döntött. Az angol Cuard Line, a Tyria tulajdonosa, felfolyamodással élvén a határozat ellen, az olasz semmitőszék fog vég-

leg dönteni. Az áldozatok hátramaradtjai közül mindössze hat család indított kártérítési pert. Igényük 24—50 ezer forint közt váltakozik.

Szocialisták felség folyamodása. A szabolcsmegyei szocialisták közül tudvalevőleg sokat elítéltek a közigazgatási hatóságok is. Mint most Nyiregyházáról írják az elítéltek közül Nagy István pátróhái volt szocialista elnök és Nagy Péter pénztárnok a kisvárdai főszolgabíró útján a Felsőházhoz folyamodványt adtak be, amelyben kijelentik, hogy megbánták tettüket s miután — mint mondják — a szocializmusnak helytelenségéről és veszedelmes voltáról meggyőződtek s annak ellen lábassává lettek — illő hódolattal kérik a felségtől a reájuk szabott büntetés elengedését. A főszolgabíró a folyamodványt betérjesztette az alispánhoz, ahonnan a belügyminisztériumban küldik.

Tíz éves tolvaj. Egy gyerek, aki még a tizedik életévét sem töltötte be, állott tegnap a helybeli büntető bíróság előtt. *Oáncz* Togyernek hívják, aki betörés és lopással volt vádolva. A büne az, hogy ez év márczius huszonhetedikén Fugyi-Vásárhelyen *Cseke* Lajos házában az ablakot betörte s azon keresztül bemászott a szobába, ahonét azután ellopott egy fél kiló cukrot és egy kalácsot. A fiú azonban rajtavesztett a lopáson, elfogták és azóta vizsgálati fogságban ül. Tegnap lett megtartva a végtárgyalás. A fiú semmit sem tagadott, bevallotta tettét. Az elnök azután megkérdezte, hogy tudja-e a *Miatyánkot* s tudja-e, mi a bűn s hogy nem szabad lopni és a törvényszék a fiúnak az ezen kérdésekre adott feleleteiből arról győződött meg, hogy a fiú tudja, hogy mi a bűn és így öntudatosan követte el bűnét.

A kir. ügyész Papp Aurél vádbeszédje végén kérte a fiút a javítóintézetbe küldeni, amit a törvényszék azonban nem fogadott el, hanem e helyett két hónapi börtönrre ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

Az ítélet jogerős s a fiatal gonosztevőt a törvényszék azonnal szabadlábra helyezte.

SPORT.

Kerékpár-verseny.

A múlt vasárnap lett volna megtartva a Sport-téren az első bicikli verseny, ami azonban a nagy eső miatt akkor elmaradt. A verseny azonban nem maradt el végleg, hanem az meglesz tartva mához egy hétre. A versenyre a multkori jegyek nem érvényesek, azonban azokat ingyen becsereleik, új jegyekkel, amit 7, 8, és 9-ikén lehet kiváltani.

A rendezőség ez ügyben a következő értesítést bocsájtotta ki:

A nagyváradi kerékpár-egylet a rossz időjárás miatt félbenschakitott Pünkösdi házi versenyének folytatásaként az aradi, debreczeni és kolozsvári kerékpár-egylet vendég-tagjai részvételével 1898. évi június hó 12-ik napján, vasárnap délután, a Rhédey-kerti Sport-tér 400 méteres pályáján házi kerékpár-versenyt rendez következő verseny-sorrenddel:

1. A nagyváradi kerékpár-egylet tagjainak — a vendég tagokkal együttes felvonulása.
2. A pünkösdi megnyitó versenynek dördő futama: (házi) 1000 méter (2 és fél kör). Elsőnek kis ezüst, második és harmadiknak bronz érem. Indulnak a két előfutam 4 vezetői. Tét fizetre.
3. Vendégek versenye: (nyílt) 3000 méter (7 és fél kör). Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. Tét semmi.
4. Juniorok versenye: (nyílt) 2000 méter (5 kör) tiszteletdíjjakkal. Tét semmi, 17 évnél fiatalabb nagyváradi ifjaknak, kik az egyletnek nem tagja.
5. Főverseny: (házi) 5000 méter (12 és félkör.) Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. Tét 2 kor.
6. Seniorok versenye: (házi) 2000 méter (15 kör). Elsőnek kis ezüst érem, másodiknak és harmadiknak bronz érem. Tét 2 korona.
7. Vegyes verseny: (nyílt) 3000 méter (7 1/2 kör). Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, har-

madiknak bronz érem. Tét semmi. 8. Vigasz verseny: (házi) 2000 méter (5 kör). Elsőnek kis ezüst, másodiknak és harmadiknak bronz érem. Tét 1 korona. A verseny kezdete pontban fél 4 órakor. A május 29-re történt nevezések érvényesek, újabb nevezések 1898. évi június hó 10-én délután 7 óráig történhetnek.

Belépti-jegyek: Tribün-jegy 1 ft. — Számozott ülőhelyek a tribün jobb és baloldalán 50 kr. — Állóhelyek: a számozott ülőhelyek mögött 30 kr. Állóhelyek: a versenypálya keleti oldalán 15 kr. — Minden jegy kívánatra az ellenőrnek előmutatandó. A nagyváradi kerékpár-egylet tagjai belépti-jegyül igazolási jegyüket használhatják.

A folyó évi május hó 29-én tartott, de a nagy eső miatt félbeszakadt versenyen jelen volt közönség újabb belépti-díjat nem fizet, azonban ezek részére új jegyek adatnak ki. E célból felkéretnek a május hó 29-iki versenyen jelen volt közönség tagjai, hogy megtartott jegyeiket a folyó évi június hó 7., 8. és 9. napjain délután 6—7 óra között a Sport-pavillon irodájában — a június 12-én érvényes új jegyekkel cseréltessék ki, mivel június 9-én túl már régi jegyek be nem cseréltetnek.

A versenyek közötti 10 percznyi szünetet katona-zene tölti be. Egy-egy verseny befejezése az utolsó megkezdésekor csengetéssel jeleztetik. Az indulás és érkezés a hirdető táblákon nyilvánosságra hozatik. A versenyzők részére öltöző helyiség van berendezve. A közönség részére felállított vendéglőben ételek és italok haphatók.

A nagyváradi kerékpár-egylet választmánya.

REGÉNY-CSARNOK.

ELŐRE!

Neidegg után fordította: Tátraházi R. P.

— Már ez nagyon jó fényt vett reá, hogy neked apám oly jól tetszett, oly jó benyomást tett reád. — Vélekedett Irén meleg pillantást vetve atyjára. — Kérlek ird le, hogy néz ki.

— Minek is? Szavakkal úgy sem lehet az embert oly pontosan lefesteni; különben lesz majd alkalmod őt személyesen látni. Annyit azonban megjegyez, hogy egész lényében van valami imponáló, de egyszersmind megnyerő rokonszenves vonás. Nagyon szép; de észre lehet venni, hogy ezen előnyére nem ad semmit s épen tetszik ez nekem. Van azonban valami visszatetsző az arcában, és az a szeme ámbár szép nagy sötétkék, de van benne olyan különös vizsgálódó tekintet, amit már igazán nem szeretek. De látod ilyesmit el kell nézni különösen olyannál, a ki saját erejéből emelkedett, s a ki látja, hogy mások minden nehézség nélkül rohamosan haladnak előre.

— Vajjon mikor látogat meg bennünket a védenc-ed? kérdé Irén. Mert tudod apuskám a leírás által rendkívül felcsigázta érdeklődésemet.

— Az apa tetszését könnyű ám megnyerni, gunyolódott a báróné. — Biztosra vehetjük, hogy tolakodók rendszeren az ilyen emberek, itt lesz ma még az új barát. A mi engem illet, hát kész vagyok az engedékenységre, Fricz! és osztozom ama nézetted: hogy csunya dolog rokont megtárgadni; mindazonáltal jól megnézem majd azon embert, kinek ereiben oly gyanus vér folyik, mielőtt családi körünkben befogadom.

— Tedd meg, Augustel kiállja a próbát felelt a báró.

III. FEJEZET.

A báróné jóvendőlése nem teljesült. Napok multán Waldheim és a báró ismételt találkozott a kútnál — a látogatás azonban eddig még nem történt. Irén bosszantani kezdte apját a barátsága miatt, melyet felajánlott csak azért, hogy megvessék; a báróné kezdett reménykedni, hogy a reá nézve kellemetlen látogató ki marad, — és ime egy szép délutánon megjelent.

Am ezuttal nagyon rossz időpontot talált választani. A báróné, aki mindig csak szórakozás és társaság után kívánczolt, éppen azon

délutánra egy kis kávéársaságot rendezett kertjében, melyre folytak is már a szükséges előkészületek parancsokat osztogatva ült a vadszöllővel befuttatott lugasban.

Az ügyetlen szobaleány, a helyett, hogy elútasította volna a látogatót, bevezette a földszinti lakáson át a kertbe. Waldheim figyelmesen vizsgálta a szerényen berendezett szobákat, melyeken áthaladt. Itt bebizonyult a báró állítása, hogy Waldheim tekintetében nem valami megfigyelődő vizsgálódó. Az utóbbi ugyanis azon férfiak közé tartozott, kik mindent megfigyelnek, mindent megvizsgálják, hogy milyen hasznot lehetne abból meríteni. »A legcsekélyebb dolog is megérdemli a figyelmünket« ez volt egyik alapelve. S így mind ezekből miket látott rögtön le is vonta következtetését a báró családra: »Egyszerű falusi nemesek« mondogatta magában: »nem olyan kör, melynek révén előre juthatok« — nem is fogom máskor felkeresni« tevé hozzá, midőn a bárónét megpillantotta, ki egészen hidegen fogadta sajnálattal fejezvé ki, hogy férje nincs itthon. Pár mindennapi frázis után távozni akart, midőn egyszerre csak feltűnt egy alak, ki inkább lebegett mint ment, kinek hatása oda bilincselte a székéhez.

Irén volt. Világos könnyű nyáriruhában, nagy kerek szalaggal a fején, süteménnyel telerakott tálczával a kezében közeledett mosolyogva a lugas felé, huszonhárom éve daczára, szíve még elég fiatal volt, hogy ily verőfényes délutánnak örüljön.

A báróné elpirult, midőn leányát megpillantotta, restelte, hogy éppen a polgári rokon látta Irént ily házi foglalkozásban.

Irén fel sem vette a dolgot, visszahökken ugyan egy kicsit, midőn az idegent megpillantotta; szeme kérdőleg tekintett anyjára, azután pedig letette a tálczát az asztalra és egészen nyugodtan odalépett Waldheimhez. Miután megtudta nevét, nagyon szíves lett hozzá és sikerült is neki az eddig oly unalmasan folytatott társalgásba új életet önteni. Waldheim, aki ezideig csak arra gondolt, hogy a lehető leggyor-abbban távozhasson, most egyszerre egészen odabilincselve érezte magát, hogy mi által, azt ő maga sem tudta. Mig végre belátta, hogy nem szabad az első látogatást a rendes időn túl kiterjeszteni és épen távozni készült, mikor nagy lelkendezve megérkezett a háziúr.

A báró rögtön mentegetni kezdte magát a hosszú távolléte miatt; a báróné pedig szemrehányásokat tett férjének, hogy ő mint beteg kénytelen mindent elintézni. Waldheim ezen állítást kissé merésznek tartotta, mert hisz ott találta a hintaszékben semmittevésben. Pétersdorff minden panaszt és szemrehányást nyugodtan elviselt. Arról mitsem akart tudni, hogy Waldheim távozzék s mint igazi vendég szerető sziléziai meghitta rokonát, azután pedig folytatá megmagyarázni távollétének okát, t. i. régi kedves barátjával Haldensvanggal elbeszélgette az időt, kinek üdvözlésére ment ki az állomáshoz.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Ő Felsége szemléje.

Bécs, június 4. (Saj. tud. távirata.)
Ő Felsége folytatva a bécsi helyőrség részletes szemléjét, ma a 25. gyalogezredet szemlélte meg. Ő Felsége az ezred kiképzésével nagyon meg volt elégedve és negyed 9-kor visszatért a Hofburgba.

Perczel Dezső Szegzárdon.

Szegzárd, június 4. (Saj. tud. táv.)
Perczel minisztert és több budapesti vendégeket, kik a Garay szobor holnap leleplezésére megérkeztek, ünnepséggel fogadták. Este gróf Széchenyi Sándor főispán bankettet adott. Az ünnepi beszédet a leleplezésen Rátkay László mondja.

Az osztrák kvótabizottság.

Bécs, június 4. (Saj. tudósítók távirata.) Az osztrák kvótabizottság ma délelőtt Schönborn gróf elnöke alatt Thun gróf miniszterelnök és Kaizl pénzügyminiszter jelenlétében értekezletet tartott.

Diszebéd Klementina hercegnő tiszteletére.

Budapest, június 4. (Saját tud. távirata.) Szófiából sürgönyzik: Klementina szász-burgogothai hercegnő 81. születés napjának tiszteletére tegnap este a fejedelmi palotában diszebéd volt.

Az angol-amerikai lakoma.

Budapest, június 4. (Saját tud. távirata.) Londonból sürgönyzik: Az angol-amerikai megegyezés hívei tegnap ünnepi lakomát rendeztek, a melyen az elnöki tisztet Coleridge lord vitte. Többen szólaltak, köztük a riponi püspök, a ki a tengerentuli testvéreket éltette.

Török ügyek.

Budapest, június 4. (Saját tud. távirata.) Konstantinápolyból távirják: Azt a feltevést, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem konstantinápolyi látogatásának politikai célja lett volna és hogy a míg a szultán vendége volt, a Yildiz palotában politikai ügyekről tanácskoztak volna, mindkét részről határozottan tagadják azzal a megjegyzéssel, hogy a fejedelmi pár látogatása kizárólag udvariassági aktus volt és hogy a kihallgatások alkalmával, a melyeken Mária Lujza fejedelemné mindig jelen volt, kölcsönös barátságuk biztosításától és általános kijelentésektől eltekintve politikai kérdéseket nem beszéltek meg.

Budapest, június 4. (Saját tud. távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Görög részről itt kijelentik, hogy a határpontok miatt támadt nehézségek tévedésen alapulnak, mert Görögország aláveti magát a hatalmak megbízottai határozatainak és így várható, hogy Violo, Nezero és Kurciovali kiűritése ügyében megegyezésre fognak jutni.

A szerb választások.

Budapest, jun. 4. (Saját tud. táv.) Belgrádból sűrűnözök: A skupstinai választások ma kezdődtek itt meg teljes rendben, a választók nagy részvétele mellett. A kormányparti jelöltek győzelme bizonyosnak tekinthető. Az érkezett jelentések szerint az ország belsejében is nyugodtan folynak a választások.

A kelet-ázsiai kérdés.

Budapest, jun. 4. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból írják: A »Pride« angol gőzhajó, a melyet Oroszország bérelt ki, Port Arthurba rendelt vasúti sinekkel, hadi szerekkel és élelmi szerekkel megrakodva a Bosporuson áthaladt.

Forradalom Santo-Domingóban.

Budapest, június 4. (Saját tud. táv.) Frankfurtból sürgönyözi, hogy Santo-Domingo köztársaságban forradalom ütött ki. A helyzet komoly.

KÖZGAZDASÁG.

A nagyváradi orsz. vásár. A nagyváradi nyári országos vásár e hó végén a következő sorrendben fog megtartani: Alajos hetében június 24—25. péntek és szombat, sertés és juh vásár, 26—27—28. vasárnap, hétfő és kedd, termény, barom és ló, továbbá 29—30. és július 1—7. vasárnap, hétfő, kedd, szerda, csütörtök és péntek, kézmű-ipar és általános vásár.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Az időjárás a het elejével erősebb légáramlatok mellett erős volt és csak később lett az égboltozat emelkedett hőmérséklet mellett ismét derűs. A bekövetkezett csapadék a kapás növényekre volt jótékony hatással és habár a buzavetéseket illetőleg az esőzések folytán több helyről ismét rozsdahirek érkeztek, általánosságban a vetések állásával nagyon meg vannak elégedve. Külföldön is jó a vetések fejlődése. Az Egyesült Államokban az összes eredményt 700 millió rubellre becsülik a tavalyi 600 millió rubell ellenében. Az Unio déli államaiiban az aratás egyébként már megkezdődött és az első vagonok Texasból, St. Louisba már megérkeztek. Oroszországban a terméskilátások nagyjából kedvezőek. Angliában, Németországban és Belgiumban szintén dicsérik a vetések állását.

Könnyen érthető tehát, ha a külföldi piacok üzletmenete legkorlátoltabb és a spekuláció, úgy mint fogyasztás az új termés elvárásában, tartózkodó. A hangulat kivétel nélkül lanyha és az irányzat lefelé törekvő. Amerikában az annyira körülrajongott »májusi buza« megszűnt és az eddig működött hausse-konzorcium a jelentékeny hasznot magának biztosította. A prompt buza — a látható készletek folytonos gyarapodása mellett — Newyorkban e hét folyamán ismét 7 c. csökkent. Chicagóban az árak 2 c. olcsóbbak. Az európai piacok szükséglete az új termésig fedezve van és így reserváltak, annál inkább, mert a termésremény és a tengerentuli uszó áru mennyisége minden vételkedvet hátráltat. A hangulat így tehát a continentális piacokon is az állandó ellanyhulás jegyében van.

Saját piacunk ezen befolyás alól ki nem vonhatta magát és az összes gabonacikkék jelentékeny árcsökkenést mutatnak fel. A malmok, tekintettel a rossz lisztkelendőségi viszonyokra tartózkodóak és a készáru forgalom a képzelhetően legkorlátoltabb. Takarmányárak szintén üzlettelenekek.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza a hét kezdetével barátságos hangulatban indult. Az egész országon kiterjedő csapadék és a rozsdá terjedéséről való aggodalom, a határidőpiac szilárdulását vonta maga után, miáltal készáru tulajdonosok engedelményekre nem voltak hajlandók. Néhány malom mérsékelt bevásárlásokat is eszközölt ugyan, hogy másnap azonban annál tartózkodóbbak legyenek, annál inkább, mert az időjárás is ismét jobbra fordult és a vetések felől beérkező jelentések is kedvezőek voltak. Ehhez járult a lisztüzlet teljes pangása és hogy a »második kéz« olcsóbb ajánlatokkal lépett fel mint a malmok maguk. Piacunk így valóságban siralmas állapotba jutott és a buza ára a multhéthez képest, ugyszólván üzlet nélkül 1.30 frttal csökkent. A hét végével az árak újra valamivel szilárdabbak és pedig lajthántuli esőkre és hogy a vasárnap megjelenő hivatalos kimutatás rosszabb lesz, mint az utolsó volt.

Az összeforgalom alig több 25,000 mm-nál, a heti hozatal 54 mm-ra rug.

Rozs ugyancsak lanyha. A helyi fogyasztás teljesen tartózkodó és minthogy kivitelről már hónapok óta nincsen szó, a forgalom nagyon korlátolt, az árak pedig erősen csökkennek. Mult héttel szemben c. a. 40—60 kr. az árvesztés és helyben mint Budapest távolságában átvéve 9—9.05 frton jegyzünk.

Arpa (takany és hántolási czélokra) továbbra is csak szorványosan érkezik és hazai áru 7.30—7.40 frton jegyez helyben.

Zab el van hanyagolva. A kínálat elég jó ugyan, a kereslet azonban alább hagyott és az árak a mult héthez viszonyítva 30 krral olcsóbbak. Szin és tisztaság szerint helyben 7.25—7.65 frt Cassa érhető el.

Tengeri a hét kezdetével árcsökkenő és a határidőhöz tartja magát, mi által a hét végével szintén emelkedik, helyben 5.45 frt, ab Mezőberény 5.20 frt. ab Mezőtur 5.30 frt lett elérve.

Gabonatőzsde.

Készáru buzában az irányzat gyenge volt.

Határidők.

Budapest, június 4.

Buza ősze	— — — — —	9.99
Buza tavaszra	— — — — —	12.10
Tengeri	— — — — —	5.85
Rozs ősze	— — — — —	7.30
Zab ősze	— — — — —	5.70

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, június 4.

Déli vasut	— — — — —	78.—
Rimamurányi	— — — — —	252.3/4
Magyar jelzálog	— — — — —	252.1/4
Magyar leszámítoló	— — — — —	268.—
Iparbank	— — — — —	107.—
Budapest közuti	— — — — —	393.3/4
Kereskedelmi bank	— — — — —	104.3/4
Salgótarjáni	— — — — —	635.—
Waggon-kölcsön	— — — — —	244.—
Villamos vasut	— — — — —	272.1/4

Bécs június 4.

Az irányzat szilárd

Osztr. hitel	— — — — —	858.—
Magyar hitel	— — — — —	404.—
Allamvasut	— — — — —	361.1/2
Birodalmi márka	— — — — —	58.91

Hivatalos arcfolyamok

a budapesti aru- és értéktőzsdén 1898 június 4-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	121.—
Magyar koronajárdék	— — — — —	99.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — —	119.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	100.25
Magyar vasúti államkölcsön 1876-ban	— — — — —	120.—
Magyar földtengermentesítői kötvény 4%	— — — — —	97.50
Italmérés jog megállításáig	— — — — —	100.75
Porvát-szlovén földtengermentesítői kötvény	— — — — —	97.75
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	157.50
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — — —	139.—
Osztrák járadék papírban	— — — — —	101.75
Osztrák járadék zústben	— — — — —	101.75
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	121.—
Osztrák korona járadék	— — — — —	101.25
1860. Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	142.50
Osztrák magyar bankrészvény	— — — — —	915.—
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	400.50
Osztrák hitelintézet részvénye	— — — — —	358.75
Páris vista	— — — — —	361.50
Német birodalmi márka	— — — — —	58.80
London vista	— — — — —	120.50
Páris vista	— — — — —	47.67
20 márkás arany	— — — — —	11.78

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Evadbérllet 31. szám.

Kisbérllet 80. szám

Páratlan.

Páros.

Ma vasárnap, 1898. június 5-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Délután 4 órakor, fél helyárrakkal:

Két árva.

Népdrama 7 képben.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal:

bérletfolyamban:

Harmadszor:

A varázsgyűrű.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

XV-ik Lajos	— — — — —	Vendrey F.
De Chavannes marquis	— — — — —	Leövey Leo.
Renée, gyámleánya	— — — — —	Székely Irén.
Leoadie, társalkodónője	— — — — —	Lányi Edith.
De la Garde Georges	— — — — —	Margó Zelma.
Nicolas, tejtésztvére	— — — — —	Kassai K.
Michelette	— — — — —	Perényi Margit.
Valpincon, lovag	— — — — —	Nyárai Antal.
Royal d'Artois, ezredes	— — — — —	Váradai M.
La Popelinere, élelmezési főbiztos	— — — — —	Bartos Gyula

Helyárrak mint rendesen.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, hétfőn, 1898. június 6-án:

bérletfolyamban:

A könyvtárnok.

Vigjáték 4 felvonásban.

Előköszületen:

Kikapós patikárus.

A szerkesztésért felelős:

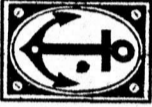
Dr. VUCSKICS GYULA.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK A »TISZÁNTUL« KIADÓHIVATALÁBAN.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capstol comp.**

Ezen hírneves hárszer alkentelt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megismert, fájdelemosillapító beállításokként alkalmazták. Készítményei, csúszási, fagyásmentesítő és megfázásmentesítő és az orvostól által beírásoltak is mindig gyatrabban rendelkeztek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, Gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hárszer, melynek egy hárszerben sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdem minden gyógyszertárban készíthető van; főraktár: Török József Gyógyszertárnál Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisbörböréki utánzat van forgalomban. Némelyek megkérőzők, az minden egyes üveget „Horgony”-re, és Richter-üzegézet-ze nélkül márt nem valódi utasítás vizsgálja.

NICHTER F. AD. 44. tér, c. 13. kir. ügyi szállók. NODOLSTADT.

Festészeti műterem.
A n. é. közönség szives figyelmébe!
Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget azon körülményre felhívni, hogy a Vámház-utca 122. szám alatt

festészeti műtermet

rendeztünk be, hol is mindennemű Kréta, Pastel és Olaj festményeket a legjutányosabb árban és a legmodernebb kivitelben eszközünk.

tisztelettel

PERLROTH és BRAUN.

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el. Párja egyszerű 60 kr. kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbétét kitűnőséget legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. frankó. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Visszonteladónak megfelelő árengedmény.

Általános Asbetáru gyár betét-társaság. Budapest, VI., Sziv-u. 18.

Vizgyógyintézet megnyitás.

Helybeli fürdő-szállodám Körös-parti részében a legnagyobb kényelemmel el látott

vizgyógyintézetet

rendeztem be és azt dr. Fisch Áron orvos ur vezetése mellett f. évi június hó 4-én megnyitom.

Kiváló tisztelettel

Rimanóczy Kálmán.

BIHARI S.

vizvezeték berendező és épület bádogos.

N.-Teleki-utca 423.

Elvállal teljes fürdő-berendezéseket, épület-bádogos munkát, csatornázási és electrotechnikai berendezéseket.

Valamint javításokat is jutányosan eszközöl.

SUPKA G.

FÜSZERKERESKEDÉS a (Szent-Jánoshoz.)
NAGYVÁRAD, Bémer-tér, Gramm-ház.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon (Bémer-tér) előbb Kádár János fiók üzlet (Kis-hidfő Gramm-ház) helyiségében *fűszer* üzletet rendeztem be s azt *törvénytől* bejegyezve SUPKA G. saját nevem alatt fogom vezetni.

Midőn ezen körülményről a nagyérdemű vevőközönséget tisztelettel értesítem, bátorkodom megemlíteni, hogy minden törekvésemet arra öszpontosítom, miszerint *friss* és *jó árucikkeimmel*, *előnyös* árakkal és *pontos* kiszolgálással nagybecsült bizalmukat mihamarabb kiérdemelni szerencsés lehessenek.

Kiváló tisztelettel

SUPKA G.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, miszerint

86 7-0

A SZENT-LÁSZLÓ (Püspök) gyógyfürdő,

mely 33 R^o kenes hévforrásokkal és Artézi-kúttal bír, eddigi fürdő-árait tetemesen leszállítottam, m. p.

„László-fürdő” 24 órára . . . 25 krajczár.
„Erzsébet-fürdő” 24 órára . . . 35 krajczár.

továbbá a Közuti-vasuton váltott oda- és vissza-utazásra szóló **II. osztályu** vasuti jegy az „István” fürdőre szóló fürdő-jegygyel, fürdő-ruhával együtt 1 frt.

Midőn még a n. é. közönség tudomására hozom, hogy a Püspök gyógyfürdő teljesen a mai kor kívánalmainak megfelelőleg, úgy a női, mint a férfi osztálynál ujonnan berendezett

 massirozó **kabinokkal** van berendezve,

sétaterekkel, tekepályával, Lawn-Tennys-sel van ellátva. Naponta **KISS BÉLA** debreczeni első rangu **ezigány-zene-kara** szórakoztatja a t. közönséget.

Ételekről, valamint tisztán kezelt **italokról**, ugyszintén a legpontosabb és legszolidabb kiszolgálásról szintén gondoskodtam.

A n. é. közönség szives látogatását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Czeglédy Sándor, fürdő-bérlő.